

Jaarverslag Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding 2024

Inleiding

Openbaarheid is een werkwoord. Dat was de titel van één van onze adviezen die we in 2024 uitbrachten. Maar dat openbaarheid niet vanzelf gaat, en hard werken is, constateren we als Adviescollege eigenlijk in al onze adviestrajecten en bemiddelingszaken. Is het de tijd en het geld waard, wordt ons regelmatig gevraagd. Kunnen we er niet beter mee stoppen? Wat levert het op?

De afgelopen jaren heb ik heel wat gesprekken gevoerd over de Wet open overheid en het thema openbaarheid van bestuur. En in die gesprekken begint zich inmiddels een opvallend patroon af te tekenen. De gesprekspartner begint eigenlijk altijd met steun. Hoe belangrijk een open overheid is. Dat het goed is dat we als overheid gecontroleerd kunnen worden. Dat we daar beter van worden. De democratie, de samenleving, de overheid zelf.

Maar dan wordt het vaak lastig. Want ja, die wet zelf, die is wel erg ingewikkeld en duur. Vraagt wel veel van de ambtenaar. En, zeg nou zelf, het kan toch niet zo zijn dat elk willekeurige persoon zonder belang zomaar al die informatie kan opvragen? Dat iemand zomaar kan meelezen en meekijken in ons mailverkeer, of op onze telefoon? Dat we zoveel geld en menskracht moeten investeren om maar open te zijn? Dat we last krijgen van die gedeelde informatie?

Het is een krachtige reflex. Als je praat over openbaarheid, gaat het al heel snel over privacy, en het liefst willen we dat eerste voor de ander, en dat laatste voor onszelf.

Deze spanning zien we helaas terug op alle vlakken in ons werkgebied. Niemand is immers tegen een open overheid. We kennen allemaal de waarde: toegang tot (overheids)informatie geeft mensen de kans om mee te doen in de maatschappij, acties te starten met hun wijk of school, hun recht te halen, en goed geïnformeerd een mening te vormen. Een overheid die transparant te werk gaat, is aanspreekbaar en controleerbaar, laat zich ter verantwoording roepen. De overheid wordt er beter van als mensen meekijken, en het is goed voor de integriteit, de kwaliteit van de besluitvorming en het kunnen leren van je fouten. Tot slot heeft toegang tot informatie economische meerwaarde. We maken er als Nederlanders goed gebruik van, die mooie registers die we hebben en al die open data. Denk aan de weerdata van het KNMI, de buienradar die we even checken als we van huis gaan. De informatie over een huis dat je op het oog hebt, via het Kadaster. Het kunnen natrekken van een bedrijf waaraan je twijfelt via de Kamer van Koophandel. Een kenteken dat je kunt opzoeken via de RDW.

Maar het compromis dat we moeten sluiten met privacy vinden we ingewikkeld. En is ook ingewikkeld. Onze sociale media zijn hier het levende bewijs van. Enerzijds hebben zij de toegang tot informatie en het delen ervan voor iedereen beschikbaar gemaakt. Je bent niet meer afhankelijk van een krant of een omroep om je mening te uiten in het publieke domein. Anderzijds zien we, in het schandaal rond Cambridge Analytics bijvoorbeeld, hoe groot de consequenties kunnen zijn van dataverzameling en privacy-schending via diezelfde sociale media. Ook dichtbij huis zien we dat. Waar mensen via social media bijvoorbeeld adressen delen van burgemeesters of wethouders, van journalisten of wetenschappers, vervolgens met fakkels op de stoep staan, en zo het heft in eigen hand nemen in plaats van te vertrouwen op de democratische mechanismen en mogelijkheden.

En dus zit er spanning op ons werk. Zeggen we ja tegen de voornemens, de ideeën, het beleid, maar aarzelen we in de uitvoering. Evalueren we nog een keer, vergaderen we nog een extra ronde, proberen we de risico's dicht te metselen met extra uitzonderingsgronden, regels en bepalingen in de hoop dat iemand anders voor ons de kastanjes uit het vuur haalt. Vragen we raad aan een adviesorgaan, omarmen we de oplossingen, maar belandt het rapport daarna in een la.

Op alle fronten stukt het in de uitvoering van een open overheid: de informatiehuishouding is ondanks de € 800 miljoen en vele departementale programma's nog niet op orde, mail- en chatarchivering zijn ondanks vastgesteld beleid nog niet in uitvoering, de actieve openbaarmakingsbepaling uit de Woo is nog niet van kracht, en wordt nog maar op zeer beperkte en incidentele schaal toegepast. Terwijl de Wet open overheid zich juist in die aspecten van de Wob onderscheidt, en daarin oplossingen biedt.

Ook in de passieve openbaarmaking zien we de spanning terug tussen enerzijds de wens om open te zijn als overheid, en anderzijds de angst voor de gevaren als je alleen naar je eigen vierkante meter kijkt. Een begrijpelijke spanning, waar we oog voor moeten hebben, en die we alleen maar gezamenlijk, met een collectieve norm kunnen adresseren. Door te depolitiseren en te professionaliseren. En moed te tonen door te dejuridiseren.

De afweging tussen openbaarheid en privacy is kortom een constante oefening in evenwicht. Ons recht op privacy is onmisbaar en fundamenteel. Voor de bescherming van onze eigen autonomie en als essentieel aspect van onze individuele (uitings)vrijheid. Omgekeerd zorgt openbaarheid van bestuur ervoor dat wij onze overheid en instituties ter verantwoording kunnen roepen, en macht niet misbruikt kan worden ten opzichte van onze eigen autonomie. Openbaarheid is dan niet alleen een probleem, maar ook de oplossing op weg naar een samenleving waar onze vrijheid wordt gerespecteerd en bestuur open te werk gaat, verantwoording aflegt en gecontroleerd wordt. Dat is een open democratie die werkt. Dat is een wereld waarin ik graag zou willen leven. Daar blijf ik mij, hopelijk samen met u, ook in 2025 voor inzetten.

Ineke van Gent
Voorzitter

Inhoudsopgave

1.	Het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding	5
2.	Advisering	6
3.	Bemiddeling	10
4.	Kennisbevordering en Communicatie	15
5.	Rode draden (algemene bevindingen 2022-2024)	17
7.	Financiële Verantwoording	19

1. Het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding

Het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (hierna: Adviescollege) hecht aan een democratie waaraan iedereen actief kan deelnemen en waarin iedereen kan volgen wat de overheid doet. Dat betekent dat iedereen toegang moet hebben tot de informatie die de overheid heeft. Het Adviescollege is aanjager van die openbaarheid.

De taken van het Adviescollege zijn bepaald door de Wet open overheid (hierna: Woo). Het Adviescollege bevordert de toepassing van de Wet open overheid; het adviseert, gevraagd en ongevraagd, aan de regering en het parlement over beleid en wetgeving rond openbaarheid en goed beheer van overheidsinformatie. Daarnaast bemiddelt het Adviescollege naar aanleiding van klachten over de afhandeling van Woo-verzoeken van journalisten, onderzoekers en maatschappelijke organisaties met een 'beroepsmatig belang' tussen deze verzoekers en de betreffende overheidsorganisaties. Tot slot werkt het Adviescollege aan een betere uitvoering van de Woo door de kennis over deze wet in al zijn facetten te bevorderen, met onderzoeken, richtsnoeren en kennisdeling.

Bij de uitvoering van zijn taken werkt het Adviescollege onafhankelijk, deskundig en in open verbinding met de samenleving. Het Adviescollege laat zich daarom informeren door alle betrokkenen: bestuurders en ambtenaren, journalisten en wetenschappers, belangengroepen, bedrijven en burgers. Mocht u zich na het lezen van dit jaarverslag ook tot het Adviescollege willen wenden, met vragen, tips en/of advies, dan kunt u ons bereiken via de contactgegevens in de colofon. We staan altijd open voor suggesties.

2. Advisering

Advisering aan regering en parlement is een van de drie kerntaken van het Adviescollege. Adviezen kunnen gaan over de Wet open overheid (Woo), de Archiefwet (Aw) en over openbaarheid en informatiehuishouding. Onze adviezen en onderzoeken zijn relevant voor alle overheidsorganisaties: gemeenten, provincies, waterschappen en de rijksoverheid. Daarnaast maken we richtsnoeren (werkwijzers) om de uitvoering van de Woo vooruit te helpen.

In de eerste 2,5 jaar van zijn bestaan heeft het Adviescollege twintig adviezen en onderzoeksrapporten uitgebracht over verschillende vraagstukken op het terrein van openbaarheid en beheer van overheidsinformatie. Hieronder een overzicht.

Aantal publicaties (mei 2022 tot en met december 2024)

Gevraagde of wettelijk verplichte adviezen over beleid	5
Ongevraagde adviezen over beleid	4
Wetgevingsadviezen (= wettelijk verplicht)	6
Eigen onderzoeken door bureau ACOI	2
Onderzoeken door anderen t.b.v. ACOI	3
Richtsnoeren (werkwijzers)	0
Totaal	20

Gevraagde beleidsadviezen in 2024

Advies	<i>Wat kan ik voor u doen? Advies voor de behandeling van Woo-verzoeken n.a.v. de invoeringstoets Woo aan de staatssecretaris van BZK van april 2024.</i>
Inhoud	De behandeling van Woo-verzoeken bij de overheid moet beter, sneller en soepeler. Minder procedure en meer in gesprek. Dit advies is een reactie op de invoeringstoets van het bureau SEO Economisch Onderzoek naar de ervaringen met één jaar Woo. Het Adviescollege herkent de knelpunten maar vindt het te vroeg om de wet te wijzigen. Eerst moeten de informatiehuishouding, de actieve openbaarmaking en de afhandeling van Woo-verzoeken een stuk beter. Dat laatste kan door een Woo-verzoek te zien als een vraag om samenwerking. Stel verzoekers en hun informatiebehoefte centraal, ga in gesprek over de vraag hoe die behoefte het beste kan worden vervuld, en lever vervolgens. Dat is in het kort de kern van dit advies.
Opvolging ✓	Het advies is meegenomen in de kabinetsreactie op de invoeringstoets Woo.

Advies	<i>Geen afgesloten hoofdstuk. Advies om de openbaarheid van het archief over de Bijlmervliegramp te vergroten.</i> Beleidsadvies van april 2024 aan de Tweede Kamer (met een afschrift aan de bewindspersonen van I&W, OCW en BZK)
Inhoud	<p>De Tweede Kamer vroeg het Adviescollege, na een unaniem gesteunde motie van Kamerlid Omtzigt c.s., te adviseren over de toegankelijkheid van het archief over de Bijlmervliegramp. In het eindrapport adviseren we om de toegang tot deze stukken te vergroten in drie stappen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maak direct openbaar wat al openbaar kan worden, zoals al het materiaal over de maatschappelijke en politieke nasleep van de vliegramp. 2. Deel het archief anders in door dossiers te splitsen in een openbaar en beperkt openbaar deel. Zo worden meer documenten openbaar. 3. Laat een zogenoemde <i>balancing test</i> uitvoeren op de documenten die met stap 1 en 2 niet openbaar worden. Het Adviescollege adviseert hiervoor een commissie in te stellen waarin alle betrokken belangen een stem hebben. <p>Ook adviseren we te investeren in een onderzoeksgids die bewoners, journalisten, wetenschappers en andere geïnteresseerden kan helpen in hun zoektocht naar informatie.</p>
Opvolging 	<p>De eerste twee aanbevelingen in dit advies zijn overgenomen door de bewindspersonen van I&W en OCW; van de 91 dossiers zijn er 25 openbaar gemaakt en van nog eens 27 dossiers zijn delen openbaar gemaakt. Op de resterende beperkt openbare dossiers is nog geen balancing test uitgevoerd en er is ook nog niet besloten tot het instellen van een commissie hiervoor. Ook de onderzoeksgids is er nog niet.</p>

Advies	<i>Beleidsadvies n.a.v. evaluatie Regeringscommissaris IHH.</i> Beleidsadvies van januari 2024 aan de bewindspersonen van BZK en OCW.
Inhoud	<p>Het Adviescollege constateert in dit advies dat de tijd van aanjagen en signaleren voorbij is: hoog tijd voor aanpakken en uitvoeren. We stellen voor om de functie van de Regeringscommissaris te beëindigen en een Nationaal Coördinator aan te stellen. Die dient onder de directe en gezamenlijke verantwoordelijkheid van de bewindspersonen van BZK en OCW de uitvoering van de Woo en Archiefwet in de praktijk coördineren en helpen realiseren.</p>
Opvolging 	<p>Opvolging: De staatssecretaris van BZK meldt in een Kamerbrief (juni 2024) dat de functie van Regeringscommissaris niet wordt verlengd en belooft meer regie. Of er een Nationaal Coördinator nodig is, wordt over anderhalf jaar (2026) opnieuw gezien.</p>

Advies	<i>Alles is niets. Advies over meerjarenplannen voor verbetering van de informatiehuishouding van de overheid.</i> Beleidsadvies van mei 2024 aan de bewindspersonen van BZK en OCW.
Inhoud	<p>Hierin adviseren we om veel scherpere keuzes te maken bij het op orde brengen van de informatiehuishouding. Niet alles hoeft even lang en even goed bewaard te worden. Maak vooral informatie duurzaam toegankelijk die van waarde is voor burgers, bedrijven en de samenleving. En benut daarbij de technische mogelijkheden voor de opslag, ordening en vernietiging van informatie (als de bewaartermijn is verstreken, natuurlijk). We adviseerden daarnaast om de vier meerjarenplannen, van de Rijksoverheid, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen om te vormen tot één nationale aanpak voor de informatiehuishouding onder centrale regie tot minstens 2032. We pleitten daarbij voor adequate financiering, op zijn minst voor taken die de overheden oppakken op stelselniveau.</p> <p>Voor dit advies zijn in september 2023 preadviezen uitgebracht. Daarnaast hebben we zelf onderzoek gedaan naar 35 jaar werken aan een betere digitale informatiehuishouding. Dit hebben we in januari 2024 gepubliceerd in het rapport "Groundhog Day".</p>
Opvolging	Opvolging is nog niet bekend, op dit advies is nog geen reactie verschenen. ¹

Ongevraagd advies 2024

Advies	<i>Position paper Openbaarheid is een werkwoord.</i> Januari 2024.
Inhoud	Met het oog op de formatie van een nieuw kabinet hebben we een position paper opgesteld en verstuurd naar betrokken partijen. Het geeft vier hoofdlijnen ter verbetering van de openbaarheid en het beheer van overheidsinformatie: 1) Maak duidelijke keuzes voor de digitale informatiehuishouding. Bewaar en vernietig informatie gecontroleerd. Hierdoor ontstaat overzicht en gaat ook openbaarmaking beter. 2) Maak veel meer overheidsinformatie actief openbaar, vooral voor onderwerpen waar veel maatschappelijke belangstelling voor is. 3) Behandel Woo-verzoeken transparant. Voer snel en open overleg met verzoekers en biedt helderheid over het proces, zeker bij omvangrijke en complexe Woo-verzoeken. 4) Benoem een Nationaal Coördinator met krachtig mandaat voor de overheidsbrede aanpak en uitvoering van het meerjarenplan.
Opvolging 	De vier hoofdlijnen landden na een Woo-debat in het voorjaar van 2024 in Kamermoties. Die werden aangenomen, met uitzondering van de motie over de Nationaal Coördinator. In het Regeerakkoord is meer aandacht voor actieve openbaarheid en voor een meer responsieve afhandeling van Woo-verzoeken.

¹ Op de valreep van aanbidding is een reactie verschenen, het Adviescollege heeft hier nog niet naar kunnen kijken.
[Kamerbrief met reactie op ACOI-advies over meerjarenplannen digitale informatiehuishouding | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Wetgevingsadviezen 2024

- Wetgevingsadvies over *wijziging van het Besluit openbaarmaking toezicht- en uitvoeringsgegevens Gezondheidswet en Jeugdwet*. Januari 2024, aan de minister van VWS.
Opvolging: het advies leidt tot uitbreiding van de toelichting op het besluit.
- Wetgevingsadvies *ontwerp Archiefbesluit*. April 2024, aan staatssecretaris Cultuur en Media.
Opvolging: niet bekend is hoe OCW de aanbevelingen verwerkt. Er is pas een voorhangprocedure in de Kamer nadat de nieuwe Archiefwet is aangenomen.
- Wetgevingsadvies over *concept ministeriële regelingen voor de eerste fase van de verplichte actieve openbaarmaking*. Juli 2024, aan de staatssecretaris van BZK.
Opvolging: Dit advies is merendeels overgenomen. De vaststelling van publicatieduur zal ook terugkomen in volgende fases. BZK neemt de aanbeveling over om zo snel mogelijk te bepalen welke b-organen van de overheid al dan niet aan de verplichtingen moeten voldoen.
- *Brief aan Tweede Kamer met aandachtspunten voor behandeling nieuwe Archiefwet*. December 2024, aan de Tweede Kamer. Bevat relevante punten uit eerdere adviezen over het Archiefbesluit, de toegang tot het archief over de Bijlmervliegramp en de meerjarenplannen voor de informatiehuishouding bij de overheid. Opvolging nog niet bekend.
- Wetgevingsadvies *m.b.t. wijziging van de bijlage bij art. 8.8 Woo (Advocatenwet, Gerechtsdeurwaarderswet en Wet op het notarisambt)*. December 2024, aan de minister van JenV. Opvolging niet bekend.

Onderzoek 2024

- *Groundhog Day: een terugblik op 35 jaar werken aan een betere informatiehuishouding bij de overheid*. Eigen onderzoek ACOI, januari 2024, ten behoeve van het advies Alles is niets.
- *Digitale toegankelijkheid van gepubliceerde documenten*. Februari 2024. Het IRLab van de Universiteit van Amsterdam onderzocht in opdracht van ACOI in hoeverre documenten die de overheid publiceert voldoen aan (de eisen rond) digitale toegankelijkheid (art. 2.4 lid 3 Woo). Het is een nulmeting die in de toekomst herhaald kan worden.
- *Rechters aan het WOOrd*. Eigen onderzoek, april 2024 voor 'Wat kan ik voor u doen?

3. Bemiddeling

De bemiddeling in de Woo is bedoeld om de sterk gejuridiseerde procesvoering zoals die is ontstaan onder de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) te doorbreken en waar mogelijk snelle(re) en soepele(re) manieren van openbaarheid te bevorderen. Bemiddeling door het Adviescollege is erop gericht een goede uitkomst te vinden die recht doet aan letter en geest van de Woo. De bemiddelingsfunctie is door de initiatiefnemers van de Woo als een ombudsfunctie getypeerd, voor journalisten, wetenschappers en anderen met een beroepsmatig belang. Bestuursorganen dienen op grond van de Woo verplicht mee te werken aan de bemiddeling. Een bemiddeling kan starten in alle fasen van een woo-verzoek, ook in de bezwaar- en beroepsfase.

Bemiddeling in cijfers

In 2024 ontving het Adviescollege 23 bemiddelingsverzoeken (klachten), 23 signalen en 74 vragen over de (uitvoering van de) wet open overheid. In zeventien gevallen werd er in 2024 een bemiddeling naar aanleiding van een bemiddelingsverzoek gestart. Twintig bemiddelingen werden afgerond: in twaalf gevallen ging dit met de publicatie van een eindbrief en in drie bemiddelingen ging het Adviescollege over tot advies. In vier gevallen werden de bemiddelingen op een informele wijze snel afgewikkeld en in één geval werd de bemiddeling ingetrokken. In vergelijking met 2023 zijn vooral meer bemiddelingen afgerond, voornamelijk met eindbrieven.

	2023	2024
Bemiddelingsverzoeken	33	23
Bemiddelingen gestart*	17	17
Bemiddelingen afgerond	13	20
- <i>Met advies</i>	3	3
- <i>Met eindbrief</i>	5	12
- <i>Informeel</i>	4	4
- <i>Ingetrokken</i>	1	1
Signalen	41	23
Vragen	45	74

* Een bemiddeling start niet als de verzoeker niet ontvankelijk is. Bijvoorbeeld omdat de verzoeker geen journalist of wetenschapper is.

Capaciteit

Het Adviescollege heeft twee interne bemiddelaars in dienst (samen 1,34 FTE). Daarnaast is er een pool van acht externe bemiddelaars die het Adviescollege op oproepbasis inhuurt. Aan elke bemiddeling wordt in de regel één interne en één externe bemiddelaar gekoppeld. De gesprekken worden dus doorgaans met twee bemiddelaars gevoerd. Daarnaast wordt aan elke bemiddeling een adviseur van het Adviescollege gekoppeld. Deze voorziet de bemiddelaars van advies tijdens de bemiddeling en verzorgt de eindbrief of het advies na het beëindigen van de bemiddeling.

In 2024 was de capaciteit in relatie tot het aantal bemiddelingsverzoeken voldoende. Wel merkt het Adviescollege op dat bij een snelle toename van bemiddelingsverzoeken de capaciteit snel onder druk kan komen te staan. De pool met externe bemiddelaars functioneert steeds als flexibele schil. Het Adviescollege wil zich graag met verve blijven inzetten voor deze

bemiddelingstaak, en hoopt dat het dat in de toekomst, ondanks de aangekondigde taakstelling op het budget, kan blijven doen met voldoende mensen en middelen, om wachtlijsten te voorkomen.

Versnellen

In 2024 heeft het Adviescollege erop ingezet om de doorlooptijden van de bemiddelingen te verkorten. Dit hebben we gerealiseerd door te sturen op vlotte deelname aan de gesprekken. Waar mogelijk werd een bemiddeling met instemming van partijen beëindigd zodra er afspraken waren gemaakt en deze waren vastgelegd. Het opvolgen van deze afspraken werd daarmee de verantwoordelijkheid van de partijen.

Monitoren van de opvolging

Daarnaast is er steviger ingezet op het monitoren van de opvolgen van zowel de afspraken die partijen maakten als de adviezen die het Adviescollege na bemiddelingen gaf. Daarbij merken we op dat de adviezen van het Adviescollege nog niet altijd goed opgevolgd worden (zie rapportage adviezen na bemiddeling).

Gepubliceerde adviezen

Bestuursorgaan	Ministerie van Financiën/ De Belastingdienst
Verzoeker	Wetenschapper van de Universiteit Leiden
Onderwerp	Kennis- en coördinatiegroepen van de Belastingdienst
Advies 27 maart 2024	Verbeter het contact met de wetenschapper en verbeter in bredere zin de mogelijkheden tot samenwerking met de wetenschap voor de toegang tot informatie. Handel de bezwaarschriften van de wetenschapper op korte termijn af en zorg daarbij voor een deugdelijke integrale heroverweging. Verbeter het zoekproces bij de behandeling van de Woo-verzoeken en Woo-bezwaarschriften en betrek de verzoeker bij het zoekproces. Geef mandaat en vertrouwen aan Woo-behandelaars en perk de interne afstemming en parafenlijn in tot het strikt noodzakelijke.
Opvolging: X	Hoewel het ministerie zich inzet om het contact met de wetenschapper te verbeteren, zien wij ook dat het contact in procedures snel verhard. Het ministerie heeft nog geen beslissingen genomen op de bezwaarschriften van de wetenschapper, mede door een discussie over de reikwijdte van de geheimhoudingsverplichting uit artikel 67 Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). Al spant het ministerie zich inmiddels meer in om de wetenschapper bij de zoekslag en de procedure te betrekken.

Bestuursorgaan	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO)
Verzoeker	Journalist van het Financieel Dagblad
Onderwerp	Daadwerkelijk uitgekeerde subsidiebedragen in het kader van de subsidieregelingen voor de Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie
Advies 9 september 2024	Maak de betrokken concurrentiebelangen van de betrokken bedrijven en de gemaakte belangenafweging alsnog voldoende inzichtelijk door deze in begrijpelijke bewoording nader te onderbouwen. Heroverweeg daarbij de weigering om een overzicht van daadwerkelijk uitgekeerde subsidiebedragen openbaar te maken.
Opvolging: ■	De RVO heeft het besluit niet heroverwogen. Aangezien er ook een beroepsprocedure liep, is gekozen om de rechter een uitspraak te laten doen over de openbaarheid van subsidiebedragen.

	De RVO heeft in de beroepsprocedure de concurrentiebelangen die volgens de RVO aan de openbaarmaking in de weg staan nader onderbouwd. De rechtbank is hier deels in meegegaan. Alleen voor de gegevens ouder dan vijf jaar – waarvoor een verzwaarde motiveringsplicht geldt op grond van de Woo – was de onderbouwing ontoereikend. Partijen beraden zich op vervolg.
--	---

Bestuursorgaan	Gemeente Gulpen-Wittem
Verzoeker	Journalist van De Limburger
Onderwerp	Interne communicatie (waaronder chatberichten) naar aanleiding van een publicatie in De Limburger
Advies 13 november 2024	Tijdens deze bemiddeling heeft het ACOI voor het eerst op grond van artikel 7.4 van de Woo de geweigerde informatie zelf ingekeken alvorens het de volgende adviezen uitbracht: Geef alsnog tbv de openbaarheid een samenvatting van de inhoud van de chatberichten. Zorg in het algemeen voor een begrijpelijke en navolgbare motivering van Woo-besluiten.
Opvolging: ✓	Er heeft na het advies een inzage onder geheimhouding plaatsgevonden en de gemeente maakt een samenvatting van de inhoud van de chatberichten ten behoeve van de openbaarheid. Daarop heeft de journalist zijn beroepszaak bij de rechtbank ingetrokken.

Succesvolle bemiddelingen

Een succesvolle bemiddeling wordt afgesloten met een eindbrief, waarin het resultaat en de gemaakte afspraken worden vastgelegd. In sommige gevallen doet het Adviescollege een aantal aanbevelingen aan het bestuursorgaan om de uitvoering van de Woo te verbeteren. Als de betrokkenen er niet in slagen in de bemiddeling overeenstemming te bereiken, gaat het Adviescollege over tot advies. Het bestuursorgaan moet dit advies betrekken bij de verdere besluitvorming of de wijze waarop het informatie openbaar maakt.

In 2024 zijn er van de 20 afgeronde bemiddelingen in totaal 16 met succes afgesloten.

In 2023 afgeronde bemiddelingen met publicatie eindbrieven in 2024

- *Bemiddeling Investico en Erasmus MC (januari 2024):* Bij het Woo-verzoek hanteerde het Erasmus MC een formalistische benadering en was er geen overleg met de verzoeker over diens informatiebehoefte. De bemiddeling heeft geresulteerd in afspraken over pragmatische invulling van de informatiebehoefte van de journalisten. Er vond een gesprek plaats met een bij het onderwerp waarover openbaarmaking werd gevraagd betrokken bestuurder.
- *Bemiddeling RTV Drenthe en Politie Noord-Nederland (januari 2024):* Bij een Woo-verzoek over criminaliteit in een straat in Assen was het vermoeden dat niet alle documenten werden gedeeld. Ook werd een deel van het verzoek doorgezonden naar de gemeente Assen en werd een Excel-bestand fysiek aangeleverd in plaats van digitaal. Tijdens de bemiddeling zijn afspraken gemaakt voor verbetering van de relatie tussen RTV Drenthe en de Politie Noord-Nederland en het alsnog veilig digitaal verstrekken van het Excel bestand. De Politie Noord-Nederland was alsnog behulpzaam bij het uitvragen van informatie bij de gemeente Assen.

Afgerond in 2024

- *Bemiddeling freelance onderzoeksjournalist en ministerie van J&V (maart 2024):* Een Woo-verzoek over alleenstaande minderjarige vreemdelingen bleef ruim tweeënhalf jaar liggen bij

het ministerie. Het ministerie erkende dat deze zaak veel te lang was blijven liggen en lichtte toe dat het bezig is met een reorganisatie en aanpassing van de interne procedures. Tijdens de bemiddeling zijn afspraken gemaakt over het afhandelen van het verzoek en de betaling van een verbeurde dwangsom vanwege niet tijdig beslissen.

- *Bemiddeling EenVandaag en ministerie van Financiën (maart 2024)*: Bij het Woo-verzoek werden beslistermijnen overschreden en toezeggingen niet nagekomen. Tijdens de bemiddeling bleek dat besluitvorming veel tijd in beslag nam, mede vanwege de wijze waarop het ministerie Woo-verzoeken behandelt (inclusief een zeer lange parafenlijn die volgt nadat het besluit klaar is om te worden genomen). Ook werd tijdens het interne proces onvoldoende gestuurd op versnelling. Uiteindelijk werd het Woo-verzoek na 532 dagen afgehandeld.
- *Bemiddeling Stichting Borsele tot de Kern en ministerie van EZK (april 2024)*: De stichting zet zich in voor de belangen van de omgeving van Borsele bij de mogelijke komst van nieuwe kerncentrales. Om informatie hierover te verkrijgen dienden zij Woo-verzoeken in. Het ministerie overschreed daarbij de beslistermijnen en zette de informatiebehoefte van de stichting te weinig centraal. Tijdens de bemiddeling werd de op dat moment bestaande informatiebehoefte vervuld. Aangezien voorzienbaar is dat ook na de bemiddeling een goede informatieverstrekking aan de stichting van belang blijft, heeft het Adviescollege nog twee extra gesprekken gefaciliteerd. Daarnaast heeft het Adviescollege in de eindbrief bij deze bemiddeling opgemerkt dat een contactpersoon/gebiedsregisseur van belang is voor zowel participatie als adequate informatieverstrekking.
- *Bemiddeling Omroep West en ministerie van BZK (april 2024)*: Een besluit op een Woo-verzoek over de verbouwing en (brand)veiligheid van het Torentje op het Binnenhof bleef uit. Tijdens de bemiddeling bleek dat door een interne fout de besluitvorming was 'blijven hangen'. Dit werd hersteld, waarna het Adviescollege een beroep deed op het ministerie om de verantwoordelijkheden binnen het Woo-proces beter te beleggen.
- *Bemiddeling Follow the Money en ministerie van SZW (mei 2024)*: Bij de behandeling van een Woo-verzoek over het STAP-budget werden termijnen ruimschoots overschreden en afspraken niet nagekomen. Tijdens de bemiddeling zijn afspraken gemaakt over de fasering van de resterende deelbesluiten. De besluitvorming werd afgerond conform de gemaakte afspraken waarna de journalist kon overgaan tot publiceren. In het kader van deze bemiddeling vond een gesprek plaats tussen de journalisten en de secretaris-generaal over de manier waarop het departement omging met het Woo-verzoek en het verzoek om een interview over het onderwerp. De SG benadrukte het belang van goede werkrelaties met journalisten als onderdeel van ambtelijk vakmanschap.
- *Bemiddeling freelance onderzoeksjournalist en ministerie van LVVN (juli 2024)*: Bij een Woo-verzoek over pelagische visserij werd de beslistermijn ruimschoots overschreden. Deze bemiddeling kende een lange doorlooptijd, waarbij uiteindelijk het Woo-verzoek – drie jaar nadat deze was ingediend – werd afgehandeld. De afhandeling van een bezwaar tegen één van de deelbesluiten nam vervolgens ook nog vier en een halve maand in beslag. Het Adviescollege riep het ministerie van LVVN op om de behandeling van Woo-verzoeken zoveel mogelijk te centraliseren, beter te sturen op termijnen en Woo-behandelaars een goed mandaat te geven.
- *Bemiddeling freelance onderzoeksjournalist en ministerie van BZ (juli 2024)*: De journalist vernam niks van het ministerie nadat hij een Woo-verzoek had ingediend over het misdrijf ecocide. Tijdens de bemiddeling nam het ministerie alsnog een beslissing op het eerste deel van het verzoek. Het tweede deel betrof oudere jaargangen documenten, die vanwege achterstanden bij het overbrengen van overheidsinformatie naar het Nationaal Archief toch via

een Woo-verzoek bij het ministerie opgevraagd moesten worden. Vervolgens is na het maken van afspraken en beëindigen van de bemiddeling, ook voor het tweede deel een Woo-besluit genomen en zijn documenten (gedeeltelijk) openbaar gemaakt. Door de trage openbaarmaking kon de journalist bij zijn eerste publicatie niet tijdig beschikken over alle informatie die hij had willen raadplegen.

- *Bemiddeling Follow the Money en UvA (september 2024)*: Bij afhandeling van een Woo-verzoek over externe financiering en samenwerkingsverbanden van de vakgroep belastingrecht ontstond een slechte sfeer, deden de journalisten een beroep op de rechter en ontvingen zij niet alle documenten die onder de reikwijdte van hun verzoek vallen. In de loop van de procedure doken telkens nieuwe documenten op. Tijdens de bemiddeling zijn afspraken gemaakt over het alsnog opvragen van aanvullende documenten bij derde betrokkenen. Na beëindiging van de bemiddeling blijkt alsnog dat voor het journalistieke onderzoek mogelijk van belang zijnde documenten niet zijn verstrekt. Deze bemiddeling zal daardoor in 2025 nog een vervolg krijgen.
- *Bemiddeling NRC en ministerie van SZW (oktober 2024)*: Bij een Woo-verzoek over arbeidsongevallen in de bedrijfssector tankreinigingen werden toegezegde beslistermijnen niet gehaald. Het onderzoek van de journalist kwam stil te liggen. Tijdens de bemiddeling werd het Woo-besluit genomen en documenten openbaar gemaakt, wat leidde tot publicaties.
- *Bemiddeling Binnenlands Bestuur en Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard (oktober 2024)*: De journalist ervaarde onwil bij de behandeling van haar omvangrijke Woo-verzoek over de uitgifte van gronden, en werden termijnen overschreden. Tijdens de bemiddeling is contact gelegd met de medewerkers van het bestuursorgaan, waardoor het contact verbeterde. Daarna is het Woo-verzoek in deelbesluiten afgehandeld. Hoewel veel informatie openbaar is gemaakt, gaf dit voor de journalist onvoldoende zicht op de wijze waarop de gronden werden uitgegeven.
- *Bemiddeling freelance onderzoeksjournalist en ministerie van KGG (november 2024)*: Bij een Woo-verzoek over een verstrekte lening in het kader van de energietransitie werden termijnen, die in overleg waren verruimd, meermaals niet gehaald. Tijdens de bemiddeling zijn afspraken gemaakt en is het Woo-verzoek afgehandeld.
- *Bemiddeling NRC en ministerie van VWS (december 2024)*: De journalist wilde medio 2022 meer weten over de opschaling van IC-capaciteit in Nederland tijdens de coronapandemie, maar een besluit op zijn verzoek nam het ministerie maar steeds niet. Tijdens het verloop van de bemiddeling zijn afspraken gemaakt over de verdere afhandeling van het Woo-verzoek van de journalist. Uiteindelijk heeft het ministerie van VWS het laatste besluit en bijbehorende documenten aan de journalisten verstrekt (2 jaar en 5 maanden na indienen van het verzoek).

4. Kennisbevordering en Communicatie

Naast adviseren en bemiddelen speelt het Adviescollege op grond van de Woo een centrale rol in de professionalisering en ondersteuning van 'personen werkzaam bij organen belast met de uitvoering van openbaarmaking van publieke informatie' (zoals vastgelegd in artikel 7.2, lid 5 van de Wet open overheid). Kennisbevordering gaat hand in hand met communicatie. Beide kunnen echter niet zonder de inhoud: de adviezen die het Adviescollege gevraagd en ongevraagd uitbrengt, de onderzoeken die het laat uitvoeren, en de praktijkervaringen die het Adviescollege opdoet via de bemiddelingen. De uitbouw van de kennisbevordering- en communicatiefunctie zijn dan ook de laatste twee opgaven in de opbouwfase van het Adviescollege.

Nadat in 2022 en 2023 de adviseringsfunctie en de bemiddelingsfunctie ingericht waren, is in 2024 een start gemaakt met de kennisbevorderingsfunctie. Om deze functie volwaardig in te kunnen vullen, deden we in 2024 een aanvraag voor aanvullend budget van €700k. Deze werd helaas niet toegekend. Ook met het oog op de in het regeerprogramma aangekondigde taakstelling, zal het Adviescollege zijn ambities op de onderdelen advisering, bemiddeling en kennisbevordering voor de komende jaren opnieuw tegen het licht moeten houden. Dat is jammer, want we zien dat er nog veel niet goed gaat bij de uitvoering van de Wet open overheid, en met meer budget hadden we daarop meer kunnen doen de komende jaren.

Kennisbevordering

Als kennisinstituut wil het Adviescollege zich inzetten voor meer erkenning, waardering, ontwikkeling en ondersteuning van deze beroepsgroep, de 'Woo- professionals. In het plan van aanpak voor de kennisfunctie dat het Adviescollege in 2024 heeft opgesteld, ligt de nadruk op de transitie naar een open overheid, die een structureel andere werkwijze, organisatie en denkwijze vraagt, en waarin de woo-professional een centrale rol speelt. ACOI heeft door de combinatie van kennis uit adviestrajecten en bemiddelingen specifieke inhoudelijke expertise en de benodigde gespreks- en gedragsvaardigheden. Op dit snijvlak heeft het ACOI naar verwachting de meeste toegevoegde waarde. In deze fase is daarom onze bijdrage vooral gericht op openbaarheid en in mindere mate op informatiehuishouding. In afstemming met de kennispartners hebben we in 2024 onze eerste stappen gezet richting het opzetten van een kennis-, leer- en ontwikkelaanbod voor Woo-professionals. Daarmee willen we onze kennisfunctie niet alleen een platform maken voor leren en kennisdeling, maar ook een katalysator voor innovatie, professionalisering, en versterking van transparantie binnen de overheid.

Concrete ambities die we in 2024 hebben geformuleerd en die we komende jaren willen verder brengen, zijn onder andere de 1) vorming van een community of practice (het leren in een netwerk) om ervaringen, inzichten en best practices te delen, 2) de ontwikkeling van kennisproducten op een overzichtelijk en toegankelijk kennisplatform, en het faciliteren van (leerlijnen voor) trainingen voor Woo-professionals, en 3) voorlichting aan actoren met een cruciale rol, onder andere in de vorm van een (digitaal) spreekuur.

Communicatie

In 2024 zijn we begonnen met het professionaliseren van de communicatiefunctie van het Adviescollege en deze langzaam maar zeker verder uit te bouwen. De focus ligt daarbij op het borgen van belangrijke processen in de organisatie, zoals monitoring en stakeholdermanagement. In onze communicatie richten wij ons op onze maatschappelijke impact op de thema's

openbaarheid en informatiehuishouding. Onze doelstelling is om onze communicatie steeds meer te richten op de verschillende doelgroepen die zich met deze thema's bezighouden, en onze middelen en boodschappen hierop aan te gaan passen.

Onze communicatie staat ten dienste van onze wettelijke taakopdracht, het aanjagen en stimuleren van de (uitvoering van de) Wet open overheid. Om hierin relevant te kunnen optreden, is het ook belangrijk dat het Adviescollege als organisatie, en zijn sleutelpersonen, zichtbaar zijn in het publieke domein. Dat geldt ook voor onze adviezen, willen deze effectief zijn en impact kunnen genereren. Daarom brengen wij zowel de organisatie, zijn sleutelpersonen als onze adviezen regelmatig onder de aandacht op sociale media en onze eigen communicatiekanalen.

We hebben in 2024 verder gewerkt aan het positioneren van het ACOI als kennisinstituut op het gebied van openbaarheid, informatiehuishouding en transparantie, bijvoorbeeld door het geven van workshops, lezingen en bijdragen op congressen.

Communicatie	Aantallen 2022-2024
Workshops / Trainingen / Webinars/ Presentaties	40
Persbijeenkomsten	1
Expertsessies	7
Technische briefing	1
Toespraken / Optredens	12
Bijeenkomsten voor burgers	3
Interviews/ Publicaties tijdschriften/nationale media	17
Nieuwsbrieven ACOI	16
Sociale media	80

Vanaf mei 2022 is het Adviescollege veelvuldig naar buiten getreden en heeft onder andere meer dan 40 workshops, trainingen, webinars en presentaties verzorgd. Daarnaast wordt wekelijks 1-2 keer gecommuniceerd via de sociale mediakanalen. Om de 4-6 weken stuurt het ACOI een nieuwsbrief naar een groep lezers die op organische wijze groeit. In de media was het ACOI vaak aanwezig met interviews en diverse publicaties in tijdschriften en nationale media. Niet alleen medewerkers van het bureau, maar ook het college zelf heeft presentaties gegeven en aan paneldiscussies en rondetafelgesprekken deelgenomen. Ook een technische briefing t.b.v. het Archief vliegcrash Bijlmermeer was hiervan onderdeel. Tot slot gaat het College regelmatig het land in – College on tour - om van goede voorbeelden uit de praktijk te leren.

5. Rode draden (algemene bevindingen 2022-2024)

Het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding is geen toezichthouder, zoals bijvoorbeeld de Autoriteit Persoonsgegevens dit is, die wel strikt kan toezien en handhaven op de privacywetgeving. Het Adviescollege heeft daar niet de juiste bevoegdheden en middelen voor. Het brengt dus ook geen toezichtsrapport uit. Wel hebben we als adviseur en bemiddelaar de afgelopen twee jaar aardig zicht gekregen op algemene trends, positieve en negatieve. Hieronder vatten we onze bevindingen samen in vijf rode draden.

1. **De Woo vraagt een cultuurverandering, onder centrale regie.** Het is gemakkelijk gezegd, maar we zijn er echt nog niet. Zowel bij bestuurders als bij ambtenaren zien we nog te vaak vrees voor openbaarheid, terwijl informatiebeheer nog te veel als corvee wordt gezien. Nodig is een omslag van een reactieve en angstige overheid naar een responsieve en open overheid, en van een procedurele juridische naar een pragmatische sociale overheid. Dat is een kwestie van willen (cultuur), van kunnen (kennis) en van doen (gedrag), en dat vraagt om depolitisering, dejuridisering en professionalisering van de uitvoering van de Woo en – in samenhang daarmee – de Archiefwet. Dat kan niet zonder centrale regie en nauwe samenwerking tussen de bewindspersonen van BZK en OCW, en met de VNG, IPO en de UvW. De opgave is simpelweg te groot om energie te verliezen aan organisaties die het onderling niet eens worden, met niemand gemandateerd om knopen door te hakken.
2. **De informatiehuishouding moet op orde.** Grote uitdaging bij de Wet open overheid is dat de wet kijkt naar alle informatie die er is, terwijl er simpelweg te veel informatie rondgaat en deze informatie zich bovendien in ongeordende staat bevindt. We zien dat dit bestuursorganen op alle manieren parten speelt bij de uitvoering van de Woo. De vraag is of er een scenario denkbaar is waarin de uitvoering van de Woo succesvol kan zijn, als de informatiehuishouding van de overheid in de treurige staat blijft waarin zij zich nu bevindt. In het rapport Alles is niets heeft het Adviescollege opgeschreven hoe de overheid de achterstand kan inhalen, en geeft het concrete handvatten om orde op zaken te stellen. Dat vraagt om keuzes onder sterke regie, dat is de kern. De hoeveelheid informatie moet weer hanteerbaar worden, en op orde gebracht. Voor het hele functioneren van het openbaar bestuur, en zeker ook voor de uitvoering van de Wet open overheid.
3. **Maak actief openbaar.** Een kerndoel in de Wet open overheid is om de toegang tot overheidsinformatie niet alleen op verzoek, maar juist op voorhand en actief significant te verbeteren. Maar we moeten constateren dat de overheid met dit deel van de Woo nog niet serieus aan de slag is, en de daartoe bedoelde wetsartikelen zelfs nog niet (geheel) in werking zijn getreden. Dit heeft zijn weerslag op alle andere onderdelen van de Woo. Het is voor burgers belangrijk dat zij bij de overheid terecht kunnen voor informatie, en dat deze op voorhand en actief toegankelijk gemaakt wordt. Zeker als de informatie die actief openbaar gemaakt wordt, goed aansluit bij de informatiebehoefte van mensen.
4. **Informatie als een service.** Een verzoek om informatie is nu doorgaans ingericht als een juridisch proces, maar is in feite een dienst die verleend wordt door de overheid, na een vraag van een burger. Bij die dienst hoort de behoefte van de verzoeker, die een beroep doet op de overheid, centraal te staan. Hier hebben we bij stil gestaan in het advies *Wat kan ik voor u*

doen? Wat wil iemand weten, en hoe kom je het snelst bij die informatie? Daarbij zouden de uitzonderingsgronden slechts in spaarzame gevallen hoeven te worden toegepast, en het perspectief pragmatisch moeten zijn, in plaats van juridisch. Dat gebeurt nu vaak niet, en dat uit zich in lange parafenlijnen, lastige en ingewikkelde procedures zoals de zienswijzeprocedure en een overheid die nog te vaak zelf bepaalt wat wel en niet relevant is, en niet luistert naar verzoekers.

Overigens heeft de dienst die de overheid levert, ook een wederkerig karakter. We hebben in Nederland een heel mooi openbaarheidsstelsel, met een breed documentbegrip. Dat heeft echter tot gevolg dat een informatievraag in potentie enorm kan zijn, en niet in proportie staat tot de informatie die nodig is om aan de behoefte te voldoen. De behandelaar heeft de verzoeker nodig om die selectie te kunnen maken. In die constellatie van behulpzame overheid en redelijke verzoeker kan elk verzoek in goed overleg en op transparante wijze uitvoerbaar worden gemaakt. Zeker wanneer de informatie makkelijk vindbaar is, overzichtelijk opgeborgen en voor een groot gedeelte al vindbaar en toegankelijk zonder dat iemand erom te hoeft vragen.

5. Geen woorden maar daden, ook in de opvolging van adviezen

In de overzichten in dit jaarverslag is per advies beschreven of er (al) gevolg aan is gegeven. Onze conclusie is dat de stelselverantwoordelijke bewindspersonen aanbevelingen die aan hen zijn gericht vaak geheel of gedeeltelijk overnemen; maar dat de uitvoering nog lang op zich laat wachten. Veel aanbevelingen richten zich óók of vooral tot bestuurders van afzonderlijke overheidsorganisaties inclusief gemeenten, provincies en waterschappen. Het is lastig zicht te krijgen op de opvolging bij de hele overheid. Ook de opvolging van onze adviezen aan bestuursorganen na een bemiddeling laten nogal eens te wensen over (zie hoofdstuk x) evenals beloftes en toezeggingen aan verzoekers. Het Adviescollege heeft daarom het monitoren van de opvolging van adviezen na een bemiddeling versterkt.

7. Financiële Verantwoording

	Begroting 2024	Realisatie 2024
Leden College en Directie		
Vergoedingen collegeleden	214.300	216.000
Kosten collegevergaderingen	12.000	
Personele kosten Directie	303.047	305.370
Subtotaal	529.347	521.370
Afdeling advisering		
Personele kosten	928.621	994.055
Inhuur externen advisering	50.000	
Onderzoek	250.000	291.296
Communicatie	50.000	87.297
Overige kosten	10.000	
Subtotaal	1.288.621	1.372.648
Afdeling bemiddeling		
Personele kosten	737.478	672.548
Inhuur externen bemiddeling	300.000	90.604
Communicatie	50.000	87.297
Kosten zaakstelsysteem	110.000	0
Kosten juridische ondersteuning	20.000	0
Overige kosten	10.000	0
Subtotaal	1.227.478	850.448
Collegebureau		
Personele kosten	430.900	435.000
Staftoeslag	254.578	255.508
Opleidingen medewerkers	90.000	35.966
Inhuur externen opbouw	50.000	221.857
Kosten SSO's	25.000	28.108
Communicatie	25.000	86.931
Bureaunkosten	79.076	58.399
Subtotaal	954.554	1.121.770
Totaal-generaal	4.000.000	3.866.236

Toelichting

In 2024 is de structurele financiering van ACOI vanaf 2025 verhoogd naar € 4 mln. De uitgaven benaderen met € 3,87 mln de begrote uitgaven. Nu, 2,5 jaar na de start van de organisatie, is ook de personele bezetting voor het overgrote deel rond waardoor de personele kosten richting een gestabiliseerd niveau bewegen. De opbouwfase nadert kortom het einde, waarmee incidentele kosten in de vorm van opbouwkosten dit jaar naar verwachting voor het laatst in deze omvang zijn gemaakt.

Hieronder worden de grotere verschillen tussen realisatie en begroting nader toegelicht.

Onderzoek

Ten behoeve van de onderbouwing van uit te brengen adviezen, heeft ACOI iets meer onderzoek laten verrichten dan begroot. Pas tijdens de uitwerking van een uit te brengen advies wordt de behoefte aan ondersteunend onderzoek duidelijk. We hebben daarom lopende het jaar de onderzoekspost iets vergroot.

Communicatie

Aan communicatie is aanzienlijk meer - € 136.000 - uitgegeven dan voorzien. We konden versnellen op de uitbouw van de communicatiefunctie met de inhuur van expertise op dit terrein, en aanpalend daaraan ook starten met kennisbevordering. Daarnaast is ook ten behoeve van reguliere communicatietaken opnieuw een tijdelijke senior adviseur ingehuurd, in afwachting van het definitief bepalen van het benodigde profiel.

Inhuur externen bemiddeling

Net als in startjaren zijn in 2024 de kosten voor externe bemiddelaars voorzichtigheidshalve ruim begroot. Van de begrote € 300.000 is als gevolg van de niet-planbare omvang van het aantal bemiddelingen slechts een bedrag van afgerond € 91.000 nodig gebleken.

Zaaksysteem

Na 2,5 jaar is geconstateerd dat het aantal ontvangen klachten dat leidt tot een bemiddeling te beperkt is om over te gaan tot de aanschaf en implementatie van een zaaksysteem. De kosten voor een dergelijk systeem zijn niet gemaakt en zullen in de nabije toekomst ook niet meer gemaakt en begroot worden.

Inhuur externen opbouw (kennisbevordering)

In de begroting 2024 was nog niet voorzien in de opbouw van kennisbevordering. Naast inhuur voor de opbouw van dit onderdeel, bleek ook het secretariaat lange tijd ondersteuning nodig te hebben van een ingehuurde medewerker.